

Audycja nr. 2:

„Jesienna opowieść o liściach i wietrze”

Ewa Grochowska, Michał Żak, Piotr Wróbel

 Muzyczne
Opowieści Natury realizowanego przez Chełmski Dom Kultury,
dofinansowanego z Krajowego Planu Odbudowy.**SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS 2–3****1. Wprowadzenie dla nauczycielek_li**

Druga audycja z cyklu „Muzyczne Opowieści Natury” przenosi dzieci w jesienny świat liści, wiatru i ptaków. Motywem przewodnim jest tradycyjna piosenka „Tam pod lasem”, a głównymi bohaterami spotkania – instrumenty dęte i „napowietrzne”: flet, klarnet, saksofon, szalamera, dudy, puzon, tuba.

W audycji pojawią się także skrzypce i bębenek obręczowy.

Celem materiału jest wsparcie nauczycieli w omówieniu audycji, utrwaleniu wiedzy muzycznej i przyrodniczej oraz rozwijaniu wrażliwości na dźwięk, naturę i tradycję.

2. Cele zajęć**Cele edukacyjne**

- Rozpoznawanie i nazywanie instrumentów dętych.
- Rozumienie, że powietrze i oddech są źródłem dźwięku.
- Rozumienie jesiennych zjawisk przyrodniczych.
- Kształtowanie uważnego słuchania i koncentracji.

Cele ekologiczne

- Rozpoznawanie ptaków odlatujących i zostających na zimę.
- Rozmowa o ochronie przyrody jesienią i zimą.
- Budowanie postawy odpowiedzialności za środowisko (dokarmianie, dbanie o czyste powietrze, szacunek dla lasu).

Cele muzyczne

- Rozwijanie umiejętności odróżniania tempa, rytmu i barwy dźwięku.
- Doświadczenie wspólnego rytmu i ruchu.
- Poznanie pieśni tradycyjnej przekazywanej ze słuchu.

3. Przebieg zajęć

1. Rozmowa wprowadzająca – 5 min

Pytania pomocnicze:

- Jak zmienia się świat jesienią?
- Dokąd odlatują ptaki? Jakie zostają?
- Jakiego „odgłosu jesieni” słuchacie najbardziej? (wiatr, szelest liści, deszcz)

2. Słuchanie utworu „Tam pod lasem” – 5 min

Link do nagrania:

https://www.youtube.com/watch?v=2KHEDYBDyQo&list=RD2KHEDYBDyQo&start_radio=1

Zadanie podczas słuchania:

- Jakie instrumenty słyszysz?
- Czy piosenka jest szybka czy spokojna?
- Jakie zwierzęta i ptaki pojawiają się w tekście?

Krótką rozmowa po wysłuchaniu:

- O czym opowiada piosenka?
- Kto jest jej bohaterem?
- Co robią ptaki w jesiennym lesie?

4. Instrumenty – 10 min

Instrumenty z audycji, które mogą pojawić się w nagraniu:

- Flet – delikatny, „wietrzny” dźwięk.
- Klarinet – ciemniejsza barwa, miękkie brzmienie.
- Saksofon – ciepły dźwięk, często „opowiada” melodię.
- Szalამaja – instrument ludowy, donośny.
- Dudy – charakterystyczne burczenie i ciągły dźwięk.
- Puzon / tuba – głębokie, basowe brzmienia.
- Skrzypce – prowadzą melodię.
- Bębenek – nadaje rytm.

Zabawa: „Orkiestra obrazkowa”

Materiały: rysunki instrumentów dla każdego dziecka

1. Każde dziecko dostaje rysunek jednego instrumentu.
2. Prowadzący włącza nagrania poszczególnych instrumentów.
3. Kiedy dziecko usłyszy swój instrument – wstaje, podnosi rysunek lub wykonuje wymyślony przez siebie ruch/gest (np. machanie, obrót, kłaśnięcie).

5. Zabawa rytmiczna „Jesienna orkiestra” – 8 min

Dzieci odwzorowują dźwięki jesieni:

- szelest liści – pocieranie dłońmi, delikatne skrobanie o kartkę
- wiatr – dmuchanie (cicho!), przeciągłe brzmienie
- deszcz – uderzanie/stukanie paluszkami o blat stolika
- ptaki – krótkie dźwięki „tiu-tiu”, „ćwir-ćwir”

Nauczyciel prowadzi orkiestrę:

„Wiatr rośnie... słabnie... ptaki się budzą... deszcz pada... i stop.”

Dzieci uczą się kontroli głośności i tempa.

6. Piosenka i tekst – 5 min

Nauczyciel pracuje z fragmentem tekstu (możemy przygotować zapisaną wersję).

Pytania:

- Co robią bohaterowie piosenki?
- Jakie zwierzęta pojawiają się w historii?
- Jakie ptaki odlatują? (np. bociany, jaskółki)
- Które zostają? (kosi, sikory, wróble)

To miejsce na wprowadzenie elementów z edukacji przyrodniczej.

7. Ekologia jesienią – 5 min

Krótką rozmowa:

„Jak możemy pomóc przyrodzie jesienią i zimą?”

- Zakładamy karmnik i dbamy o czystą wodę.
- Nie dokarmiamy ptaków chlebem – tylko ziarna i owoce.
- Zostawiamy część liści pod drzewami – to dom dla owadów.
- Nie hałasujemy w lesie.
- Dbamy o czyste powietrze – spacer zamiast auta.

8. Zadania dla uczniów

Zadanie 1: Rozpoznaj instrument

Dzieci zakreślają instrumenty, które mogły pojawić się w nagraniu (możemy przygotować piktogramy).

Zadanie 2: Jak dbam o przyrodę?

Uczniowie zapisują lub rysują 3 działania, np.:

- karmię ptaki
- nie śmieję w parku
- gaszę światło, kiedy wychodzę z pokoju

9. Miejsce na obserwacje

(dla nauczyciela/ki)

- Które zadania były najłatwiejsze?
- Jak dzieci reagowały na muzykę i pracę rytmiczną?
- Czy potrafiły wskazać instrumenty?

- Co ich zainteresowało w przyrodzie?

9. Podsumowanie

Audycja łączy muzykę, obserwację przyrody i elementy tradycji.

„Tam pod lasem” staje się punktem wyjścia do rozmów o rytmie, jesieni i trosce o świat, który nas otacza.

TAM POD LASEM

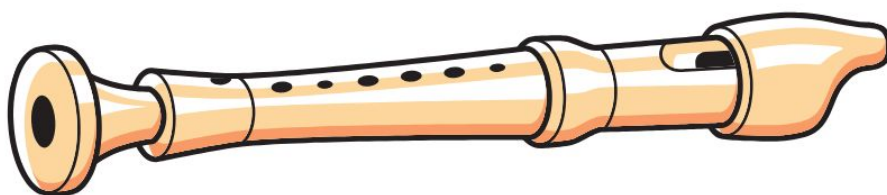
Tam pod lasem gdzie jagody
Wybuchł skandal pierwszej wody
Kłóciły się trzy bażanty
Które lepsze muzykanty

W Rudkach puchacz jest sędziwy
Piękne basem nuci śpiwy
Już od tańca mam odciski
Trzy godziny bez zadyszki

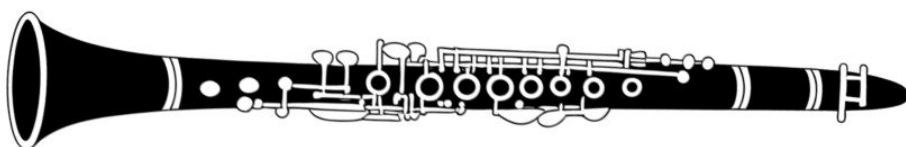
A skowronek w Orłowinach
Bank melodii w głowie trzyma
Każdy prosi: Zagraj moją
Nawet muszki się nie boją
Indyk w bardzie to ma moce
W każdym rytmie zagulgoce
A pod nogę, a na temat
to nie gulgot, to poemat
A pod nogę, a na temat
to nie gulgot, to poemat

Spór zakończył lament lisa
Ech nie pojem sobie dzisiaj
Gdzie sadełko całe znika
Źle wam robi ta muzyka
Gdzie sadełko całe znika
Źle wam robi ta muzyka

Piosenka z repertuaru zespołu Tęgie Chłopy

1

2

3

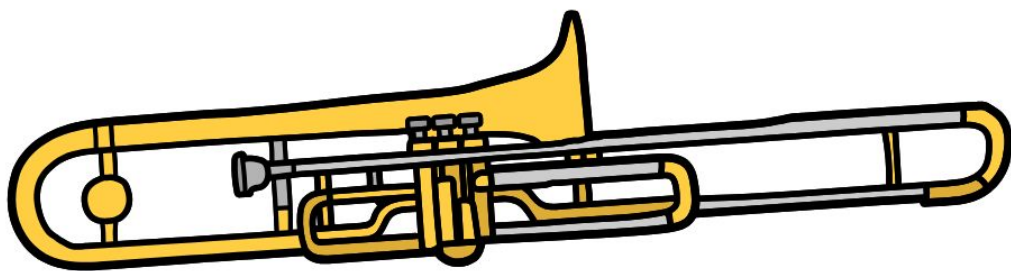
4

5

6

1 - flet prosty

2 - klarnet

3 - saksofon

4 - szalámaja

5 - dudy

6 - skrzypce

7 - puzon

8- bębenek